

DEN HVIDE STORK – OG DEN GRØNNE TREPART

EN NY CHANCE FOR STORKEN I DANMARK

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord – Storken som ambassadør for alle dem, vi ikke ser	2
Organisationen Storkene.dk og forfatterne af planen	3
Storkens historie i Danmark	3
Storken og klimaet	4
Storkebestandens udvikling i Tyskland	5
Storkens krav til levested	5
Storkene.dk har givet de danske storke kunstigt åndedræt	6
Den Grønne Trepert – inklusion af storken	7
Plads til alle arter – med storken som ambassadør	8
Mosaiklandskaber som en løsning	9
Nødvendigheden af kvægdrift	10
Storkene.dk kan bidrage til Den Grønne Trepert	11

FORORD:

STORKEN SOM AMBASSADØR FOR ALLE DEM, VI IKKE SER

Den hvide stork (herefter blot kaldet storken) har været en ikonisk del af dansk natur og kultur i århundreder, men bestandens dramatiske tilbagegang har desværre gjort arten fåtallig i Danmark. I disse år står vi dog med en oplagt mulighed for at få storken tilbage som en mere almindelig ynglefugl, da bestanden i Nordvesteuropa er eksploderet.

Storken begyndte at sprede sig til det nordlige Europa, inklusive Danmark, for omkring 600 år siden. Før dette var dens udbredelse primært begrænset til det sydlige og vestlige Europa, især på Den Iberiske Halvø, i Øvre Rhin-regionen og på Balkan.

Denne nordlige ekspansion skete samtidig med den middelalderlige landudvikling, hvor store skovområder blev ryddet og nye landbrugsområder blev skabt. Storken ser ud til at have draget fordel af disse menneskeskabte landskabsændringer, da den foretrækker åbne områder med adgang til vådområder og en rig fødekilde.

For 150 år siden var der op mod 10.000 ynglepar i Danmark, men industrialiseringen af landbruget, dræning af vådområder og ændringer i fødegrundlaget

har skabt ugunstige levevilkår for storken.

Storken er på vej tilbage til Danmark efter få års fravær, og det skyldes flere faktorer. En af de vigtigste årsager er, at bestanden syd for Danmark, især i Tyskland og Holland, er vokset markant. Fremgangen i Vesteuropa er primært drevet af klimaforandringer.

Dette har ført til, at flere storker søger nordpå for at finde egnede yngleområder. Det, der mangler, er ikke redepladser, men derimod en egnet biotop.

Storkene.dk ønsker gennem en målrettet indsats at genetablere storkens naturlige levesteder og sikre en bæredygtig dansk ynglebestand og ser Den Grønne Trepert som en oplagt mulighed for at tilbagelevere en del af det landskab, som storken trives i, og dermed få storken tilbage som en almindelig dansk ynglefugl.

På en eng er der mange små dyre- og plantearter, vi mennesker ikke lægger mærke til, men som lige så vigtige, som alle andre.

Én art kan dog ikke overses: storken. Med sin imponerende størrelse og reder, der rager

Storken har vendt blikket mod Danmark igen. Den vil os, den søger os, og den er klar til at tage plads i vores landskab, hvis vi giver den muligheden.

højt op i landskabet, er den en tydelig indikator for biodiversitetens tilstand. Hvis der kun er få storker, eller rederne står tomme, kan det være et tegn på, at

naturen er i tilbagegang. Derfor kan storken komme til at fungere som en majestætisk ambassadør for alle de arter, vi sjældent ser, og for Den Grønne Trepert

vil storken være symbolet på, at det hjælper at genoprette vores forarmede natur.

ORGANISATIONEN STORKENE.DK

Storkene.dk er en dansk non-profitorganisation bestående af frivillige, der arbejder for at bringe storken tilbage til Danmark. Organisationen blev grundlagt i 2007 af storkeentusiaster og fokuserer på at forbedre storkens levevilkår.

Storkene.dk arbejder for at beskytte og forbedre levevilkårene for storke i Danmark gennem opsætning og vedligeholdelse af storkereder, støtte til storkeværter, biotopforbedringer såsom vandhuller og engafræsning, tilskudsfodring af ynglende

storkepar, GPS-overvågning og ringmærkning af storke, informationsarbejde samt live-webcamprojekter i samarbejde med medieselskaber.

STORKENS HISTORIE I DANMARK

Storken har længe været et kulturelt symbol i Europa, kendt som både en lykkebringende fugl og et fertilitetssymbol. En ny undersøgelse viser, at storkens udbredelse var tæt knyttet til Romerrigets ekspansion, og først flere hundrede år efter imperiets fald, spredte bestanden sig nordpå.

Arkæologiske fund viser, at storken tidligere kun levede i Syd- og Vesteuropa, men med

ændringer i landskabet og menneskelig aktivitet – især landbrug – kunne den brede sig længere mod nord. Storkens tilpasning til landbrugsområder har både været en fordel og en udfordring.

Tager vi udgangspunkt i Danmark, havde vi engang en af Europas tætteste bestande af storke med op mod 10.000 par i midten af 1800-tallet. Efterhånden som levestederne blev dræ-

Forfatterne af oplægget

HANS SKOV, STORKEEKSPERT

Hans Skov er Danmarks førende storkeekspert og forfatter til bogen Storken - en kultur- og naturhistorie.

Hans Skov har været en central figur i bevarelsen af storken i Danmark siden 1970'erne. Han har siden sin barndom været fascineret af storken og var medstifter af Storkegruppen under Dansk Ornitologisk Forening i 1978. Han har ringmærket

danske storkeunger i mere end 40 år og er en af de få personer i Danmark med særlig licens til at ringmærke storkeunger. Derudover har han været forfatter til flere artikler om storken. Hans Skov arbejder til dagligt som museumsinspektør på Moesgaard Museum og har bidraget med sin ekspertise til at forstå storkens tilbagegang i Danmark, samt mulighederne

for at få den tilbage igennem øget fokus på naturforvaltning. Hans Skov er i dag medlem af bestyrelsen hos Storkene.dk og har været en af initiativtagerne til et GPS-forskningsprojektet, der skal kortlægge den nye danske bestand af storkes trækvarer. Projektet drives i samarbejde med Statens Naturhistoriske Museum.

KÅRE FOG, BIOLOG

Kåre Fog er biolog og faglitterær forfatter, kendt for sit arbejde med naturbevaring og særligt genopretning af levesteder for truede arter. Han har skrevet flere bøger, herunder Økologi – en

grundbog og Nordens padder og krybdyr, som fokuserer på padder og krybdyr i Norden. Kåre Fog er engageret i bestyrelsen hos Storkene.dk, hvor han bidrager med sin dybe fagbio-

logiske viden, ikke blot til fordel for storkens byttedyr padderne, men også for de danske storke og den biotop, storken trives i.

net, og landbrugsmetoderne blev intensiveret, faldt antallet drastisk, og i løbet af det 20. århundrede nærmede storken sig udryddelse i landet.

Det første kendte bevis på en storkerede i Danmark stammer fra et billede af Gudme Kirke på Fyn fra 1589. Storkebestanden kulminerede sandsynligvis i begyndelsen af 1800-tallet, men begyndte at falde – især efter 1850 – som følge af ændringer

i landskabsudnyttelsen. Landboreformerne i slutningen af 1700-tallet og den efterfølgende dræning af vådområder gjorde det vanskeligt for storken at finde føde.

I 1934 blev der registreret 859 ynglepar, og bestanden havde allerede da oplevet en kraftig nedgang. Efter Anden Verdenskrig intensiveredes landbruget yderligere med mekanisering, pesticider og kunstgødning,

hvilket yderligere reducerede antallet af storke.

I 1990 var der kun 12 ynglepar tilbage, og i 1999 var antallet faldet til blot to par. I 2008 kunne storken erklæres uddød som dansk ynglefugl.

Storken er dog på vej tilbage med lige så stor hastighed, som da den forlod landet, og i 2025 er der registreret 13 ynglende storkepar.

STORKEN OG KLIMAET

For at finde hovedårsagen til storkens fremmarch i Vesteuropa skal vi se på klimaet. Klimaforandringer har i de senere år haft en markant indflydelse på storkebestanden og dens trækmønstre. Storken, som oprindeligt er en steppefugl, trives i varme og har tilpasset sig de stigende temperaturer.

Storken har draget fordel af klimaforandringerne. De stigende temperaturer og mildere vintre har gjort det muligt for flere storke at overvintrere i Sydvesteuropa i stedet for at tage den lange rejse til Afrika.

Storkens overlevelse forbedres, når den undgår den lange og risikofyldte rejse til Afrika. Dette nedsætter kravet til deres reproduktion af unger. Det vil sige, at der ikke længere skal produceres så mange unger for at opretholde bestanden.

GPS-teknologi kortlægger storkens trækruter og gør os klogere.

Storkene.dk og Statens Naturhistoriske Museum gennemfører i disse år en kortlægning af storkens træk ved hjælp af GPS-teknologi. Et udvalg af storkeunger er siden 2021 blevet forsynet med en GPS, så man kan følge storken på trækket, og dermed få mere viden om hvor de danske storke overvintrer, hvilke farer der er på trækket, og hvordan storkene omkommer.

Allerede nu står det klart, at de storke, der tager det korte træk til Den Iberiske Halvø og det nordvestlige Afrika, har en langt højere overlevelse end de storke, der trækker til det centrale Afrika via den østlige rute. Ingen af de storke, der indgår i projektet, og som har valgt den østlige rute til Afrika, har overlevet trækket frem til den kønsmodne alder. Derimod ser vi allerede nu, at de storke, der har valgt den vestlige rute, begynder at bosætte sig som ynglefugle i fødeområdet

Faren for de østtrækkende storke, der flyver til det centrale Afrika og retur er mange:

Energiudmattelse:

Storken skal tilbagelægge op til 9000 km på et træk, hvilket kræver enorme energireserver. Den lange rejse kan føre til udmattelse, især hvis der er dårlige vejrforhold.

Fødeknaphed:

Under trækket skal storken finde føde, men i visse områder kan det være svært at finde nok mad. Dertil kommer, at der i Afrika stadig anvendes miljøgifte som DDT i bekæmpelsen af f.eks. malariamyg.

Jagt og andre farer:

I nogle lande langs trækruten bliver storke skudt eller fanget, hvilket reducerer bestanden.

STORKEBESTANDENS UDVIKLING I TYSKLAND

Storkebestanden i Tyskland nåede et lavpunkt i 2006, hvor der kun var 3.861 ynglepar. Siden da er bestanden steget voldsomt, og i 2024 var der anslået 13.000 ynglepar. Dermed er bestanden mere end tredoblet og har kurs mod en firedobling. Stigningen i bestanden fra 2006 til 2024 er på 237 %.

Fremgangen er sket i de vestlige delstater, hvor storken har tilpasset sig de mildere vintre og kortere trækruter. I de østlige delstater, som Mecklenburg-Vorpommern, der er domineret af østtrækkende storke, har bestanden dog stadig haft tilbagegang, primært på grund af den farlige trækrute via Balkan og Mellemøsten og videre til det

centrale eller sydlige Afrika.

De ændrede trækvaner for storken i Vesteuropa har, sammen med genopretningen af vådområder og lavbundslande i Tyskland, skabt bedre levevilkår for storkens fødegrundlag, hvilket har bidraget til en stigning i bestanden, der i de senere år er accelereret betydeligt.

Danmark vil i de kommende år rekruttere mange storke fra den voksende nordvesttyske bestand. Ikke mindst er bestandene i Slesvig-Holsten og Niedersachsen af væsentlig betydning for Danmark, da der historisk set altid har været sammenhæng mellem de to bestande.

Storkebestanden i Tyskland er tredoblet siden 2006, og de overskydende storke har direkte kurs mod Danmark—vi har en enestående mulighed for at få storken tilbage som en almindelig ynglefugl.

Graferne viser udviklingen i antallet af ynglende storkepar i Nordvesttyskland

STORKENS BEHOV FOR LEVESTED

Storken trives bedst i åbne landskaber med fugtige græsarealer, særligt i lavtliggende ådale og floddale med temporære oversvømmelser. Den er afhængig af store områder med naturlig hydrologi, hvor kreaturgræsning, høslæt og andre ekstensive landbrugsformer skaber optimale forhold for dens fødeemner – padder, mus, insekter og fisk. Vegetationen må ikke være for

høj, maksimalt 10-15 cm, da det vanskeliggør fødesøgningen, og det er vigtigt, at der er en stabil tilgængelighed af byttedyr gennem hele ynglesæsonen.

Et storkepar med et kuld unger skal hente omkring 500 kg føde hjem til reden, hvis hele ungekullet skal komme på vingerne.

Forskning viser, at storken primært søger føde inden for

en radius af 500-1.600 meter fra reden, og derfor bør genoprettede naturområder placeres så tæt på potentielle redesteder som muligt. Temporære oversvømmelser og periodisk våde enge er afgørende for at øge ynglesuccesen.

STORKENE.DK HAR GIVET DE DANSKE STORKE KUNSTIGT ÅNDEDRÆT

For at kompensere for de manglende passende levesteder for storken i Danmark, har Storkene.dk stået bag et systematisk program for tilskuds fodring af ynglende storkepar. Dette program er måske det mest omfattende af sin slags nogensinde. Det står klart, at denne fodring har resulteret i flere unger, som er stærkere og bedre rustet til rejsen sydpå.

Men hvorfor støtter og finansierer Storkene.dk fodring af ynglende storke, og hvad er formålet?

Først og fremmest har fodringen et klart formål: Storken har brug for hjælp til at genetablere sig i Danmark. Storkene.dk giver derfor en form for kunstigt åndedræt til storkens genetablering som ynglefugl.

Tilskuds fodring er et midlertidigt tiltag for at kompensere for de manglende biotoper

Arter som havørnen og andre rovfuglearter har været forsvundet som ynglefugl i Danmark i en lang periode, men de forsvandt på grund af jagt. Da den blev forbudt, steg bestanden af rovfugle af sig selv. Der var dog i en kort periode etableret et fodringsprogram for rovfuglene, men dette blev hurtigt afviklet, og både arter som havørn og

rød glente trives glimrende i Danmark.

Så mens rovfugle primært forsvandt på grund af massiv jagt og ikke grundet mangel på egnede levesteder, har storkens tilbagegang andre årsager. Her må vi se på både klimatiske forhold og den gradvise forarmning af naturen, særligt de områder, hvor storken trives.

Storkene.dk har en plan for en udfasning af tilskuds fodringen under udarbejdelse. Denne plan skal dog gå hånd i hånd med etablering og udbygning af egnede biotoper til storken og en lang række andre engfugle.

Storkene.dk har, udover at yde tilskuds fodring, løbende renoveret storkereder og opsat nye storkereder. Desuden har

foreningen støttet naturgenopretning omkring beboede storkereder, herunder etablering af paddevandhuller og hegning med henblik på at få afgræsset tilgroede enge.

DEN GRØNNE TREPART – INKLUSION AF STORKEN

Den grønne trepartsaftale indebærer en omfattende indsats for at genoprette naturen på lavbundslande og i ådale i Danmark. 140.000 hektar lavbundslande skal tages ud af landbrugsdrift og omdannes til naturlige vådområder.

Lavbundslande, der tidligere har været drænet pga. landbrugsproduktion, skal omdannes til moser, enge og søer, dette for at reducere CO₂-udledningen, mindske kvælstofudledningen til vandløb og fjorde, og for at forbedre biodiversiteten.

I denne proces vil ådale og åer få en mere naturlig hydrologi.

Som beskrevet, er det et faktum, at storken er stærkt på vej til at gøre comeback i Danmark. I det vestlige Tyskland, hvor de kommende danske ynglestørke kommer fra, buldrer bestanden, som nævnt tidligere, fremad med 2-cifrede årlige vækstrater, og denne bestand breder sig mod Danmark.

Den Grønne Trepert kan bidrage med at skabe optimale levevilkår for storken.

De tyske overskydende størke har direkte kurs mod Danmark, og vi har formentlig aldrig nogensinde før stået med en større mulighed for at få storken tilbage som en ikke bare fåtallig, men som en mere almindelig ynglefugl, i første omgang i Sydjylland, men senere hen også i Midt- og Nordjylland

samt på Fyn og Sjælland. Det er her, at planerne i Den Grønne Trepert, med justering på ganske få håndtag, kan gøres til et eldorado for storken – og med den, en lang række andre fugle- og plantearter. Hvis vi skal skabe de perfekte rammer for de truede engfugle

- herunder også storken - skal en total tilgroning undgås. På mange af engene bør der etableres en nænsom pleje af de genskabte ådale og vådområder. Den Grønne Trepert er en oplagt historisk mulighed for at genoprette vådområder og

skabe optimale levevilkår for storken og andre arter. Ved at prioritere naturpleje og ekstensiv kvægdrift kan vi sikre, at storken får de rette betingelser for at etablere sig i Danmark på ny.

PLADS TIL ALLE ARTER – MED STORKEN SOM AMBASSADØR

Omdannelse af lavbundslande til vild natur skaber livsvigtige levesteder for et bredt udvalg af dyre- og plantearter. Det øger biodiversiteten, da flere organismer får mulighed for at trives i de nye naturområder. Mange af disse arter er dog ofte oversete. Padder, insekter, småfugle og planter lever i skyggen af de mere synlige dyr og bliver let glemt, da de ikke altid er i menneskers bevidsthed.

STORKEN SOM INDIKATOR FOR NATURENS TILSTAND

Som vi skrev i indledningen, er storken en af de arter, man simpelthen ikke kan overse. Med sin imponerende størrelse og de højt placerede reder fungerer den som en tydelig indikator for biodiversitetens tilstand. Hvis bestanden

er lav, eller rederne står tomme, er det et tegn på, at naturen er under pres. Derfor kan storken ses som en storslået ambassadør for de mange arter, vi sjældent får øje på.

NATURPLEJE OG STORKENS BEHOV

En fugl som storken har dog ikke mange chancer i den uplejede naturtype. En vigtig faktor i storkens tilbagegang efter industrilandbruget vandt indpas var, at de enge og overdrev, der overlevede plovens dybe tænder og ikke er blevet omlagt til produktion af afgrøder, ikke længere er afgræssede eller bliver klippet til hø. Resultatet ser vi mange steder i dag – enge, der er groet

til med pil, birk og en generel høj vegetation.

Storken, derimod, har meget svært ved at finde føde, når vegetationen er mere end 10 centimeter høj, og den er derfor i høj grad afhængig af at kunne søge føden på de plejede enge. Sammen med storken kræver en lang række andre arter af engfugle samt plantearter en nænsom pleje af ådalen.

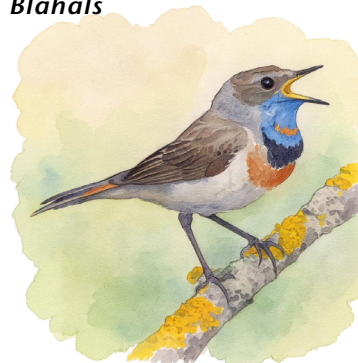
HVORDAN KAN EN FREMTIDIG ÅDAL SE UD?

En måde kunne være at skabe strækninger i en ådal, hvor vegetationen får lov til at passe sig selv. Der er ikke mange fuglearter, der trives her, men nogle er der trods alt:

Rørspurv

Blåhals

Kærsanger

Græshoppesanger

MOSAIKLANDSKABER SOM EN LØSNING

En måde at tilgodese de fleste arter på kunne være, at man skaber en vekselvirkning i ådalen - altså etablerer en mosaik. Man bør naturpleje lange strækninger ved hjælp af ekstensiv kvægdrift, så man undgår den uheldige tilgroning. Af fuglearter, der, udover storken, vil nyde godt af denne pleje, kan nævnes:

Atlingand

Bynkefugl

Vibe

Rødben

Brushane

Storspove

Engrylle

Kobbersneppe

KONSEKVENSER AF MANGLENDE PLEJE

Der kunne nævnes talrige andre plantearter. Ud af de 321 arter af karplanter, der er rødlistede, hører 70 arter, dvs. ca. 22 %, til på enge og i lavmoser. Det, der truer disse arter, er især gødskning samt tilgroning med større og mere livskraftige plantearter, der udkonkurrerer dem.

Tilsvarende kan man sige for en artsgruppe som dagsommerfugle. Af dem er 38 arter rødlistede, og 16 af disse, dvs. 42 %, er knyttet til moser og enge. Sommerfuglene trives især i de biotoper, hvor der er mange plantearter, altså netop de ikke-tilgroede og ugødskede enge og lavmoser.

Af speciel betydning for storken er padderne, især de almindelige arter af frøer. Lige som de øvrige artsgrupper skades padderne af tilgroning og gødskning. På åbne engflader kan der være store mængder af unge frøer i sensommeren, især på ugødgede enge.

Særligt mange er der på afgræsset, blød eng, som trædes op af kvæget, så der dannes huller og tuer. Voksne frøer har brug for gemmesteder og er derfor talrigest, hvor der er tuer, de kan gemme sig i, eller hvor der er levende hegn, grøfter og andre gemmesteder.

PLANTEARTER, DER DRAGER NYTTE AF PLEJEN

Gøgeurt
(kødfarvet, maj & purpur)

Sumphullæbe

Engkabbeleje

Rødsvingel

Hjertegræs

Krognæb-star

Trævelekrone

Leverurt

Knoldet mjødurt

VANDHULLETS BETYDNING

Det mest afgørende for mængden af padder er dog vandhullets karakter. Der skal være vandhuller i eller tæt ved engen, og disse vandhuller skal helst være fri for fisk og være meget lavvandede, gerne sådan at de tørrer ud sent på sommeren.

Den type vandhuller findes især, hvor engene ikke er kraftigt udgrøftede, og især nær kanten af engen ind mod det højere land. Ofte graves kunstige vandhuller som forsøg på at hjælpe naturværdierne, men disse vandhul-

ler er typisk for dybe og skarpt afgrænsede. De store mængder af padder klækkes derimod fra vandhuller, der er opstået som små naturlige lavninger i engen.

Der er selvsagt mange andre dyrearter, som trives i engene, herunder insekter som græshopper og gødningsbiller, krybdyr som snogen og pattedyr som vandspidsmus og mange arter af mus. De nævnte dyr er også fødeemner for storken.

NØDVENDIGHEDEN AF KVÆGDRIFT

Uden græssende kvæg bliver engen hurtigt tilgroet, og fuglene mister deres jagtmarker. Storken og andre engfugle har brug for åbne, lavt bevoksede områder, hvor de kan finde føde-kvæggræsning er nøglen til at bevare disse levesteder.

Hvis udyrkede lavbundsarealer tidligere har været gødet som en del af landbrugsdriften, vil de ikke automatisk få en høj biodiversitet. Den store mængde næringsstoffer, særligt fosfor og kvælstof, vil favorisere kraftige, konkurrence-dygtige plantearter, som ender med at dominere landskabet. Hvis disse arealer blot får lov at henligge urørte, vil de typisk gro til med tagrør og pil, hvilket gør dem uegnede som levesteder for storke og mange andre arter.

Selv dannelsen af vandhuller vil ikke løse problemet, da disse hurtigt vil blive tilgroede og så næringsrige, at de bliver uegnede for frøer. Det er derfor afgørende, at tidligere gødskede arealer plejes aktivt for at forhindre denne udvikling. Kvæggræsning kan holde vegetationen lav, mens høslæt hvor det afslåede materiale fjernes kan bidrage til gradvist at reducere overskuddet af næringsstoffer. For at høslæt kan gennemføres, skal terrænet dog være egnet til maskinel drift, og det kræver kvægbesætninger, som kan udnytte det hør, der høstes.

Græssende dyr, især kvæg, er således nødvendige for at forbedre biodiversiteten, når store lavbundsområder tages ud af

markdriften. Samtidig er det vigtigt at understrege, at kvæg, der anvendes til naturpleje eller fodres med hør fra engen, ikke bidrager netto til drivhuseffekten.

Når kvæget æder græs og omsætter det i vommen, udskilles metan-som en potent drivhusgas. Men metanen indgår i et naturligt kredsløb: Over få årtier omdannes den i atmosfæren til CO₂, som igen optages af græsset på engen. Dermed forbliver kredsløbet lukket, uden at der sker en netto-ophobning af metan i atmosfæren. Det metan, der blev udsendt af den foregående kvæggeneration, er allerede blevet til CO₂, som det nuværende græs har optaget. Så længe den samlede kvægbestand ikke øges, vil det ikke føre til en nettostigning i atmosfærens metanindhold.

Dette gælder for kvæg, der ikke får tilskudsfoder importeret fra udlandet. Så længe dyrene udelukkende ernæres ved græsning eller hør fra engen, bidrager de ikke til en øget drivhuseffekt. Dette er en afgørende pointe, da en høj naturværdi på de udlagte arealer ikke kan opnås uden kvæg, som naturligt indgår i kulstofkredsløbet.

STORKENE.DK KAN BIDRAGE TIL DEN GRØNNE TREPART

Hos Storkene.dk har vi samlet en række stærke kompetencer inden for arbejdet med storken og råder over en omfattende viden om dens behov og biologi.

Storkene.dk vil bidrage med specifik viden til etableringen af storkereder, der placeres korrekt i lavbundsområder og ådale, som indgår i Den Grønne Treparts projekter. For at storken skal bosætte sig i en rede, er placeringen afgørende i forhold til menneskelig bebyggelse.

Storke har altid været tæt tilknyttet mennesker. De har få naturlige fjender, men en af dem, der kan genere – og i visse tilfælde endda jage og æde en stork er havørnen. I nogle områder har havørnen specialiseret sig i at jage storke. I modsætning til storken er havørnen normalt en sky fugl, der holder sig på afstand af menneskelig beboelse. Derfor foretrækker storken redesteder i umiddelbar nærhed af gårde, hvor der er aktivitet. I de senere år har man dog måttet konstatere, at havørnen er mindre sky, end den tidligere har været det.

Storkene.dk bistår gerne med udpegning af optimale områder til placering af storkereder samt opbygning af dem, så de frem-

står attraktive som redeplads for storke.

I 2020 og 2021 finansierede og opsatte Storkene.dk op mod 20 storkereder i Sønderjylland tæt på den tyske grænse, og her i 2025 er mange af dem allerede blevet besat af ynglende storkepar.

Opsætningen af disse storkereder har været en væsentlig faktor for den begyndende opbygning af en ny dansk storkebestand.

Storken er mere end blot en fugl, vi holder af, den er en løftestang for hele den usete natur, der desperat har brug for vores opmærksomhed. Den står som et synligt bevis på, hvordan en enkelt arts tilbagevenden kan skabe håb for masser af andre arter, som ingen ser.

Danskerne vil have storken tilbage. Nu skal vi vise, at Danmark også vil det. Hvis vi skaber plads til storken, skaber vi samtidig plads til et utal af andre arter, der lever i skyggen. Vi har muligheden for at genoprette de vådområder og enge, hvor storken og mange andre truede arter trives, og vi bør gribe den med begge hænder.

Lad os bruge storken som et

Den rette placering af storkereder er afgørende for, at storken slår sig ned for at yngle.

symbol for den brede genopretning af dansk natur. Ikke bare for dens skyld, men for alle de liv, vi ikke lægger mærke til,

men som er lige så vigtige for økosystemet. Storken vender tilbage nu er det op til os at sikre, at den kan blive her!

Lad os gribe denne unikke chance og bevise, at Danmark stadig er et land, hvor storken hører hjemme.